

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya u. 1.,
hova a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pletts Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya u. 1.
hova a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonalkozó felszólalások inté-
zendők

Telefon-szám 23.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak
Egész évre — — — 24 K.
Félévre — — — 12 K.
Negyedévre — — — 6 K.
Egy hóra — — — 2 K.
— Egy szám ára 3 fillér 1

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadhat-
ók el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével minden nap
átlag 5 óráig

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 268. szám.

Péntek, november 22.

A magyar külpolitika.

— nov. 22.

A mostani nagy világesemények kö-
zepette igazán megdöbbentő az a kicsi-
nyes párttusakodás, amelyet az ellenzék
folytat.

Mikor világok készülnek összeomlani,
az ellenzék még mindig ott tart, hogy
mindennél fontosabb Tisza és Lukács tá-
vozása s ezért a rögeszméjéért olyan kül-
politikát képes propagálni, amely az or-
szágra nézve kész öngyilkosság.

Igazán szerencse még, hogy a par-
lamenti többség nem merült el a párt-
tusakodás mocsarába s helyén van az
esze a világesemények közepette.

A nemzeti munkapárt nem viszi bele
a belső politika szempontjait a külső po-
litikába. Ez a párt és kormánya odaállot-
tak a helyzet kívánta magasabb szintre s
teljesítik kötelességüket a magyar állam
érdekeivel s közvetve tehát a kettős mon-
archiával szemben. Nyilvánvaló, hogy
sokkalta kényelmesebb lett volna a párt-
nak s a Lukács-kormánynak egyaránt rá-
állani egy népszerűség-hajszoló állás-
pontra s megtagadni egy hónappal előbb
a hadsereg rendkívüli hitelét. Mennyi iz-
gatásnak vehették volna elejét. Mennyire
megkönnyítették volna a kormánynak
amugy is súlyos felelősséggel járó és ne-
héz útját. De döntő események vártában
és nagy idők jöttét érezve a párt és kor-
mánya inkább adott látszatos fegyvert

maga ellen, semhogy lehetőség szerint ne
gondoskodják a valóságos állami érde-
kekről.

A nemzeti munkapárt a külpolitiká-
ban teljes mértékben teljesíti kötelessé-
gét. Hasonlítsák csak össze a munkapárti
részről elhangzott nyilatkozatokat az
„ellenparlament“ külpolitikai nézeteivel,
nem véve ki Apponyi örvények között
hánykódó, bizonytalan elaborátumát sem.
Ezekben szűkös pártszempontok, amikor a
nemzet egyetemességéről van szó; amott
felülemelkedés minden egyéni elfogultsá-
gon. Ellenzéki részen kisszerű taktikázás,
itt történelmi folyamatok éleselméjű fel-
ismerése s az aktuális külpolitikának
ezekbe való nagy koncepcióju belekap-
csolása.

Bizonyynal szinesebb, újabb és saja-
tosabb az, amikor magyar politikusok
mindenkinek igazat adnak a világon, csak
éppen a dinasztának, a monarchiának és
a magyar államnak nem, sőt nyílt ellen-
feleinknek is lovat adnak alája. De hogy
ez a külpolitika helyes, hogy ez magyar
külpolitika lenne, azt senki sem hiszi el
ebben az országban.

A helyes külpolitika, illetőleg a he-
lyes magyar külpolitika az, amelyet a
munkapárt és kormánya folytat. Ez a
magyar politika, nem pedig az ellenparla-
menté, amely — ellenfeleinket istápolja.
Ez a magyar politika, — de „ez egyuttal
jó osztrák politika is“, tehát alkalmas az
erők egyesítésére, a látszólagos érdekel-

lentétek kiegyenlítésére, az érzületek
összehangolására. Ez a nyugalom biztosí-
tásának politikája, mert természetes és
nem kényszeredett harmóniát hirdet és
tanít a dinasztia és a vezetése alatt élő
és fejlődő két állam, Magyarország és
Ausztria között.

Ez az állásfoglalás a jövőnek biztos
ítélettel való megalapozása, új megfogal-
mazása s az ujonnan alakult viszonyok
közé való beállítása annak a politikának,
amelyet Deák megkoncipiált, idősb An-
drássy Gyula megvalósított, amelyet hir-
det és szolgál Khuen-Héderváry, Lukács
és Tisza s velük együtt az egész munka-
párt. Ez magyar külpolitika, okos és ön-
tudatos politika — még ha az ellenzék a
maga pártelvakultságában csak munka-
párti politikának látja is.

HIREK.

— **A második delegációs udvari ebéd.**
Tegnapelőtt volt a budai várban a máso-
dik delegációs udvari ebéd, amelyen a to-
rontáli delegátusok közül Dániel Ernő
bárá és Csekönics Sándor gróf vett
részt.

— **Személyi hir.** Dr. Szele Róbert
tankerületi főigazgató befejezvé a nagy-
becskereki főgimnázium megvizsgálását,
ma elutazott Nagybecskerekre.

— **A megyei állandó választmány
ülése.** Torontálvármegye állandó választ-
mánya ma délután fél 4 órakor ülést tar-
tott, amelyen a hétfői rendkívüli köz-
gyűlés tárgyait készítette elő.

Az arckép.

— Igen, egy beteg miatt vagyok
ilyen kedvetlen. Valaki miatt, aki jófor-
mán a családukhöz tartozik. Meg is
mondhatom: mille Raphaele, a gyermekek
tanítónője miatt.

Gondolja meg csak: a mi számunkra
kikből áll a világ? A szomszédokból és
az utca boltosaiból. A szomszédok nem
tulságosan udvariasak, a házban egymás
lábára taposunk s meg is lökdössük egy-
mást a szűk folyosón. A boltosok is go-
rombák néha, ha keveset ígérünk por-
tékáikért. Így tehát mademoiselle, a disz-
tingvált és kellemes leány a legjobb, a
legfontosabb személyiség a szemünkben.
Tulajdonképpen rokonunk, távoli roko-
nunk s magasabb rangot ért el, mint mi
magunk, de cseppet sem büszke s mindig
kész valami szivességre. Hát most gon-
dolják fel: mademoiselle beteg, kimarad
az iskolából, mi marad nekünk?

A hirt egy csomó ácsorgó asszonytól
hallottam meg, a járdán, miután gyerme-
keiket bevitték az óvódába. Egyszerre hi-
deg futott végig a hátamon, úgy éreztem,
mintha el lennék hagyatva, az iskola
barna kettős ajtója mintha megváltozott
volna, a sötét folyosó mintha teljesen ide-
genné vált volna előttem. És a férjem!
Este hogy megütközött! Sohase látta
ugyan mademoiselle, de azért jól ismeri,
annyit beszéltünk neki róla. Felannyit
evett, mint rendszeren. Érthető is: Georges
és Mélie, akik most már a rendes iskolába
járnak, négy esztendőt töltöttek mademoi-
sellel az óvódában és Dodolphe három

éve a kezén van, Riquet pedig már ide
s tova tizennyolc hónapja.

Ösztönszerűleg ragaszkodtak hozzá,
de ez a távolság kellett ahhoz, hogy meg-
értsék, milyen nagyon szeretik. Ha látták
volna önök őket a szobában, miattam én
az ebédet készítettem! Mozdulatlanul ül-
tek helyükön s csak engemet néztek s
felőle kérdezősködtek. És mikor végre
jó éjszakát kívántunk egymásnak, ki-
csikarták tőlem az ígéretet, hogy másnap
korán reggel elmegyek tudakozódni ál-
lapota felől s meglátogatom őt.

Másnap reggel csakugyan elmentem
az igazgatóhoz. Raphaele kisasszony
nemes születésű: szülőit De Volainések-
nek nevezik. Otthon van, a családjánál,
Miromesnil-utcában, a fényes negyedben.

— Mademoiselle szeretném látni.

— Oh, — felel a cseléd felülről le-
felé — mademoiselle fekszik, nem szabad
hozzá bemenni.

— Mondja meg neki, hogy Bigronné
szeretné látni. A Patriers-utcából.

Ah, kedveseim! A szobaleány kedve-
sen és mosolyogva jött vissza, sziveskedve
ültetett le, hogy várjak egy cseppcsekét,
mert most egy hölgy van nála, akinek
autombilja ott töff-töfföl az udvarban.
Megnéztem magamat egy pléhkanecóban,
mely az előszoba-asztalon volt: a hajam
úgy volt fésülve, mint a szobalányé s kö-
tényem épp oly tiszta, mint az övé, csak-
hogy kék volt fehér helyett és a csipke
hiányzott róla. A kezem sem volt üres:
egy csokor pipacsot tartottam benne, meg
egy másik kis csomagot is. Az én pufók

Dodolpheom adta hozzá a négy soust a
perselyéből.

Tudniillik a virághoz. A másik eso-
mag az én személyes ajándékom: egy
üveg finom rum, egy utazótartóban, amit
könnyű a zsebbe rejteni s amelyet made-
moiselle, ha majd meggyógyult, minden
nap magával vihet az iskolába.

Nem is képzelik, hogyan örült a lá-
togatásomnak. Letettem a tárgyakat az
ágyára s előadtam előre elkészített mon-
datomat:

— Mademoiselle, e virágok jobb
egészséget kívánnak kegyednek.

Ah, mennyire meg volt hatva s mi-
lyen szép szavakat mondott nekem! És ha
hallották volna, hogy érdeklődött az
egész családom iránt!

De egyszerre bejött az atyja — va-
lami jelvénynyel a gomblyukában, ké-
rem! — s ő is úgy szólt hozzám, mintha
régén ismerne: Madame Bigron erre,
madame Bigron arra, meg így, meg úgy.
Aztán ő maga kísért el az ajtóig, amely
a szőnyegekkel ellátott diszelszobához
vezet, nem a konyha előttihez.

De hallják csak a legfontosabbat!
Mikor bucsuztam mademoiselle-től, jobba-
balra hajtogattam a fejemet, udvariasság-
ból még a butoroknak is és egyszerre
észrevettem az egyik asztalon a kisasszony
arcképét. Nem tudtam ellenállni a vágy-
nak, hogy el ne kérjem azt tőle. Az ember
tudja, mit engedhet meg magának, ha
egyszer ismeri az illendőség szabályait.
Fényes bizonyítéka ennek az, hogy mr. de
Volaines így válaszolt:

— **Tudományos előadások.** Megirtuk, hogy legközelebb egy új tudományos előadássorozat indul meg Nagybecskereken. Az első előadás november 24-ikén vasárnap d. u. 4 órakor lesz a főgimnázium tornatermében a következő tárgysorozattal: Megnyitó, tartja Harzer József főgimnáziumi tanár. Előadás: A Kant-Laplace világkialakulási elmélet a tudomány és hit világitásában. Előadó: dr. theol. Czapik Gyula segédlelkész. Az előadáson mindenkit szívesen látnak.

— **Állítsák kötelesek összeírása.** A városi főjegyzői hivatal, mint a városi katonai ügyi nyilvántartó hivatal közli, hogy az 1892., 1891. és 1890. évben született állítási kötelesek összeírás végett a városi főjegyzői hivatalban november hó végéig bezárólag föltétlenül jelentkezzenek. A jelentkezést indokolatlanul elmulasztókat 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik.

— **Polgáriszkolai tanárok gyűlése.** A polgáriszkolai tanárok délvidéki körének választmányára Szeneas Adolf tanár elnöke alatt ma tartotta Nagybecskereken gyűlését, amelyen az egyes minisztereknek, a nyugdíjügyben tartott kongresszus küldötteinek adott választát tárgyalta. Határozatképpen kimondták, hogy „habár a kongresszus nem volt egészen eredménytelen, mivel a kultuszminiszter és igazságügyminiszter teljesen elfogadták a tanárság álláspontját, a pénzügyminiszter azonban csak a kivánság egy részére, az orsz. nyugdíjalapból való kivételre tett határozott ígéretet, de nem arra is, hogy a főiskolát végzett állami polgáriszkolai tanár a más középfokú iskolai tanárral egyenlő elbánás alá essék. A megdönthetetlen érvek ellen a pénzügyminiszter is csak a maga elvi álláspontjára hivatkozott, amely elvi állásponttól saját kijelentése szerint: „a körülmények kényszerítő hatása alatt kénytelen volt eltérni.“ A polgáriszkolai tanárság lehetetlennek tartja, hogy éppen csak vele szemben ragaszkodjék a miniszter ridegen elvi álláspontjához.“ A kör kimondta továbbá, hogy a tanárság addig meg nem nyughatik, míg neki is egyenlő mértékkel nem mérnek és felkéri a 3 vármegyére kiterjedő kör területén választott országgyűlési képviselőket jogos kérésük-

nek a pénzügyi bizottságban és képviselőházban való támogatására.

— **A hazai gyárosok és a magyar nyomdaipar.** Hazai iparunk még most is gyakran van kitéve a mellőzésnek olyanok részéről is, akiknek pedig azonkívül, hogy kötelességük a hazai ipar pártolása, érdekük is volna az és semmivel sem indokolható, hogy külföldi ipari termékeket használnak. Legutóbb a Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetségének vezetősége intézett átiratot ez ügyben a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségéhez, amelyben szövegesen azt az érthetetlen eljárást, hogy egyes gyártelepek nyomtatvány-szükségletüket külföldről szerzik be. Ez átirattal a Gyáriparosok Szövetségének hivatalos lapja hosszasan foglalkozik s a többi közt a következőket mondja:

„A magyar nyomdaipar fejlettsége és versenyképessége mellett szinte érthetetlennek látszik a magyar iparnak e téren való mellőzése s még ha csak egyes szórványos esetekről is lenne szó, teljesen jogosult a Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetségének felszólalása ez anomália ellen. Ez alkalomból minden esetre a magunk részéről is arra kell kérnünk a magyar gyárosokat és különösen Szövetségünk tagjait, hogy nyomtatvány-szükségletüket a jövőben a magyar ipar révén fedezni szíveskedjenek.“

— **Gépezetek vizsgálata.** A gőzgépezetek és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által 1912. évi december hó 8-ikán reggel 8 órakor Temesvárott a magy. kir. államvasutak műhelyépületének helyiségében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros), Küttl-tér 2. sz. címezve legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **A tamburás miatt.** A napokban Titelen két fiatalember mulatozott tamburászó mellett. A mulatság után mind-egyik magával akarta vinni az egy szál tamburást, amiből természetesen vereke-
dés lett s a két jóbarát ököre ment egymással. E közben az egyik revolvert rántott és társának, Jovanov Vojinnak a hasába lőtt. A szerencsétlen fiatalembert most behozták a nagybecskereki kórházba életveszélyes sebével, a másik ellen pedig megindították az eljárást.

— **Gyilkosság seprünyéll.** Angyal-
kut községben két fiatal legény, Trau m Henrik és Steingaszner József összeveszték egymással. A vitakozás hevé-

ben Trau egy seprünyéllal úgy vágta nyakszirtén az ellenfelét, hogy Steingaszner összeesett s pár óra múlva meghalt. A gyilkos legényt letartóztatták.

— **A „Budapest“** a balkáni háború közben mindenkinek nélkülözhetetlen, mert minden nap fényképfelvételekkel és térképekkel illusztrálja az eseményeket s ebben páratlanul áll az egész magyar sajtóban. A „Budapest“ formára, terjedelmére és irodalmi színvonalra a legelső lapok sorába emelkedett, de politikai hitvallása a nép: Kossuth Lajos eszméinek megvalósításáért küzd ma is, mint megindulásától kezdve egész hosszú múltján keresztül. Vezető cikkeit Kossuth Ferencel és Szatmári Mór felelős szerkesztővel az élükön, a legkiválóbb ellenzéki publicisták írják. Tárcait, regényeit országosan ismert írók. Saját levelezői vannak a külföldi városokban és tudósítói minden magyar gócponton. Rendes előfizetői, akik a „Magyarország Nagyszonyai“ című nagyszabású díszmunka harmadik kötetét kapják meg most újkör, még abban a kedvezésben is részesülnek, hogy a „Budapest“-et a régi áron kapják meg továbbra is.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtáróra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

November 24. Tűzoltó szovetség közgyűlése.
November 26. Rendszerűti megyei közgyűlés.
December 9. Közig. bizottság ülése.

Irodalom.

(*) **Az Arany János-társaság köréből.** A temesvári Arany János-Társaság vasárnap, 1912. évi november hó 24-ikén d. e. 11 órakor a vármegyeháza nagytermében felolvasó ülést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Arany János: Arva fia. Szavalja Jákó Amália, a Ferenc József-színház tagja. 3. Elbeszélés. Irta és felolvassa Tömörkény István, a Petőfi-Társaság tagja, mint vendég. 4. Révfy Géza r. tag dalaiból énekel Gáthy Kálmán, a Ferenc József-színház tagja. Zongorán kíséri Orbán Á. karnagy. 5. A fiumei magyar színészet 1901-ben. Irta és felolvassa Kresányi Ignác r. tag.

TÁVIRATOK.

Konfliktusunk Szerbiával.

Tüntetés Belgrádban. — Albánia függetlenségének proklamálása. — Flottademonstráció Durazzónál. — A prizrendi konzul ügye.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szerbiával való konfliktusunk változatlanul feszült s nem tudni, hogy mit hoznak a legközelebbi órák. Belgrádban tegnap nagy tüntetés volt arra a hírre, hogy a szerb kormány elejtette az adriai kikötő követelését, de valószínű, hogy ez csak megrendelt tüntetés volt. Egy másik jelentés szerint a szerbek már Durazzo előtt állanak s annak elfoglalására készülnek. Erre az albánok azzai felelnek, hogy holnap kikiáltják Albánia függetlenségét s ugyanakkor monarchiánk

— De igen, hogyne, mme Bigron, vigye mindjárt magával!

Olyan nagy ez az arckép, mint egy könyvnek a lapja. Mintha meg akarna szólalni rajta mademoiselle, szokott mosolya látszik ajkán, világos szemei nem válnak el arcomtól s szinte belesütnek a lelkembe. Ehhez képzeljenek el még egy magas, karesu alakot s jóságosan gömbölyű állaeskát.

A gyermekék táncoltak örömlükben. És kiabáltak:

— En rám néz!

— Nem! En rám!

Helyre kellett állitanom a békét köztük.

— Mind a négyetekre egyformán néz.

Ami a férjemet illeti, az leeresztette a karjait.

— Na! . . . Sohse hittem volna! . . . És te azt mondod, hogy megkérdezte: Hogy van Bigron ur? . . .

Ezzel összehuzta szemöldökeit, a falat nézi maga körül s parancsoló hangon szól:

— Szedjétek le mindent az almárium tetejéről! Vegyétek le a befőttés üvegeket, a sapkákat, a rigó kalitkáját, a színes üvegpocharakat!

És azután egyesegyedül a képet állította oda, egy támasztófa segítségével. És mindjárt beláttuk, hogy nincs szükségünk új butórokat vásárolni azért, hogy a szobánk lakályosabb legyen, a mademoiselle képe mindent megváltoztatott egy csapásra!

Mult kedden éppen házi dolgaimmal voltam elfoglalva és egyszerre Panetot anyó, az ötödemeleti lakó nyomta be az ajtómat egy rugással s fenyegetőzve lépett elém, mert szerinte az egyik fiam

eltépte az ő fiának a kötényét s mérgében egyszeriben visszaköveteli tőlem azt a negyven soust, amit anélkül vettem tőle kölcsön, hogy a férjemnek szoltam volna róla.

És ordítani kezd s én érzem, hogy ismét olyan dühroham jött rá, amelyben semmi szentet sem ismer s amelylyel szemben, amíg ki nem tombolja magát, hiábavaló minden józan szó s fájdalom, nem tudom neki még visszaadni a negyven sousját! Már a székeket döntögette s ürügyet keresett rá, hogy valamimet összetörje, sőt, hogy engemet magamat is megverjen.

Mégis a logika mögé akarok bujni.

— Tegyük fel, hogy fiamnak nem volt igaza s én is bűnös vagyok kegyeddél szemben, hogy még nem adtam meg kis tartozásomat, de ez még nem ok arra, hogy itt ilyen lármát üssön, különösen hasonló pillanatok között! Nézzen fel csak az almáriumra, látja ott a mademoiselle arcképét? Szegény, ágyban fekvő beteg s a szüleikhez volt kénytelen visszatérni.

A hatás bámulatos. Panetot anyó egyszerre megérti az összefüggést a dolgok között. Mindjárt más hangnembe csap át:

— Ez a kisasszony! . . . Nem tudtam, kérem . . . És ő nagybeteg!

A kép felé hajlik, tátott szájjal bámul reá, majd hátrál, de nem veszi el szem elől a képet s udvariasan hajlong előtte.

Majd csaknem halkán mondja nekem:

— Jó, jó, majd visszaadja nekem a negyven soust máskor. Hiszen nem olyan nagyon sürgős! . . .

És lábujjhegyen távozik a szobából. . .

Léon Prapié.

és Oroszország flottademonstrációt rendez Durazzó előtt. A prizrendi konzulról még nincs újabb hír.

Mai jelentéseink a következők:

Tüntetés Belgrádban.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Tegnap híre futott, hogy a kormány elejtette az adriai kikötőre vonatkozó követelését. Erre nagy néptömeg gyűlt össze a hadügyminiszterium épülete elé, ahol viharosan tüntetett s nagy lármával nyilatkozatot követelt erre nézve, amit azonban nem kaphatott, mert a miniszteriumban nem volt vezető ember.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádi jelentés szerint ott nagy a lehangoltság, hogy a kormány a prizrendi konzul ügyében deferált a monarchiának. A jelentés azt mondja, hogy ezért Péter királyt vasárnapi bevonulása-kor nem is fogadják olyan ünnepiesen, mint ahogy tervezték.

Albánia függetlenségének proklamálása. — Flottademonstráció Durazzónál.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Times jelenti, hogy a szerb hadsereg eljutott Durazzó elé és a város elfoglalására készül.

Kattarói jelentés szerint Ismail Kemal albán vezér ma délelőtt Durazzóba érkezett, ahol óriási néptömeg nagy lelkesedéssel fogadta. Holnap az összes albán vezérek összegyűlnek s Albániát független királysággá proklamálják. Ugyanekkor a magyar-osztrák és olasz hajóraj flottademonstrációt rendez Durazzó előtt.

A prizrendi konzul ügye.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az osztrák delegáció ülésén a delegátusok ismét kérdést intéztek a külügyi osztályfőnökhöz, hogy mi van Prohászka prizrendi konzullal? Az osztályfőnök kijelentette, hogy újabb hír nincs Prohászkaról s csak annyit tudni, amit Pasics miniszterelnök mondott, nevezetesen, hogy Prohászka Prizrendben van és nincs semmi baja.

Ezzel szemben Massaryk osztrák delegátus elbeszélte, hogy neki hiteles értesülése van Prohászka esetéről. Értesülése szerint az albánok a szerbek bevonulása-kor az osztrák-magyar konzulátusra menekültek. A szerbek erre megtámadták a konzulátust. A konzul védekezett s a támadókra lőtt. Most a szerb katonák lőttek Prohászka konzulra, aki megsebesült. Ezután a szerbek a konzulátusra menekült albánokat felkoncolták és kifosztották a konzulátus irattárát. Prohászka konzul azóta betegen fekszik Prizrendben.

Törökország visszautasította a békeföltételeket.

A balkáni háború. — Nincs béke. — Törökország visszautasította a békeföltételeket. — A harc tovább folyik. — Orosz mesterkedés. — A tőzsdéről.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A béke reménye szétfoszlott. Törökország ugyanis visszautasította a békeföltételeket s így most a harc tovább folyik s a háború borzalmai fokozódnak. A csataldzsi harctéren rövid fegyverszünet után már ismét dörögnek

az ágyuk, még pedig török jelentések szerint a törökökre nézve sikerrel.

Jelentéseink a következők:

Nincs béke. — Törökország visszautasította a békeföltételeket.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a török minisztertanács tegnap visszautasította a békeföltételeket s a háború továbbfolytatása mellett döntött.

A harc tovább folyik.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a török flotta tegnap délután heves ágyutüzélést indított a bolgár tüzérségre, amely súlyos veszteséggel kénytelen volt visszavonulni.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A „Hamidie“ török cirkáló táviratozza Konstantinápolyba, hogy a török hadihajók két bolgár torpedót elpusztítottak, egyet pedig megrongáltak.

A kolera Bulgáriában.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából érkezett utazók beszélik, hogy a kolera Bulgáriában is fölépített s nagy pusztítást visz végbe a katonák között.

Orosz mesterkedés.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Diplomáciai körökben azt mondják, hogy a nemzetközi helyzet súlyosbodott. Az orosz diplomácia mesterkedései súlyosbítják a helyzetet, amennyiben ugyanis az orosz diplomácia arra igyekszik, hogy egy orosz-török ententót készítsen elő és hogy Romániát elszakítsa a hármasszövetségtől.

A tőzsde.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ugy a budapesti, mint a bécsi értéktőzsdén ma az üzlet ellanyhult. A budapesti értéktőzsdén a vezető értékek árfolyama a déli zárlatkor a következő volt: Magyar Hitel 788, Osztrák Hitel 604, Koronajáradék 84.35, Jelzáloghitelbank 420, Leszámitoló Bank 513, Hazai Bank 290, Magyar Bank 539, Rimamurányi 700, Salgótarjáni 718, Közúti Vasut 667, Villamos Vasut 371.

A politika eseményei.

Apponyi beszéde. — Tisza audienciája.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Meglepetést kelt Apponyi Albert tegnapi beszédének alantas hangja. Soha még Apponyi ilyen sekélyes beszédet nem mondott. Érveket ebben a beszédben hiába keresünk Tisza álláspontja ellen. Apponyinak úgy látszik nagyon fáj, hogy a király csodálkozásait fejezte ki az ellenzék sztrájkján. Nem lehet azonban másképp mint derűséggel olvasni, amikor Apponyi a királylyal polemizál, kioktatván őt, hogy egyében csodálkozzék. Apponyi Albert beszéde azt bizonyítja, hogy ő teljesen elveszítette a kontenanszát.

Az ellenzéki sajtó Tisza István gróf királyi audienciájából is igyekezett tőkét kovácsolni és rejtelmesen sejtetni engedte, hogy Tiszát ad audiendum verbum citálták. Néhány óra múlva azonban már hitetlenül meg lehetett állapítani, hogy Tisza maga kérte a kihallgatást és hogy

annak lefolyása az ellenzéki reménykedéseket nem igen élesztetheti, annak bizonyítéka, hogy a Justh-párti „Magyarország“ is mélabusan jegyzi meg, hogy Tisza kihallgatásából az ellenzékre nézve kedvező változás nem remélhető. Valóban ez az igazság.

A király elutazása.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király ma délután 1 óra 40 perckor a nyugati pályaudvaron külön udvari vonaton elutazott Budapestről. A királylyal együtt utazott Berchtold gróf külügyminiszter, akit az uralkodó meghívott magához az udvari vonatra.

A trónörökös Berlinben.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, Ferenc Ferdinánd trónörökös ma délelőtt 10 óra 19 perckor Berlinbe érkezett.

A magyar delegáció záróülése.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A magyar delegáció ma délelőtt tartotta záróülését. Az ülésen a delegátusok tiltakoztak a szerajevói szerbek monarchiaellenes határozata miatt, amire Thallóczy osztályfőnök adott megnyugtató választ. Ezután Berchtold gróf külügyminiszter köszönetet mondott a delegációnak s ezzel az ülés véget ért. Ma délután már csak az egyeztető bizottság ülésezett.

Csernoch János hercegprimás.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Most már befejezett tény, hogy a távozó Vasary Kólos utódja Csernoch János lesz s Csernochnak hercegprimássá való kinevezése már megtörtént. Csernoch ma nyilatkozott is kinevezéséről s kijelentette, hogy ő vonatkozott a primáságtól, de szorították s végül kénytelen volt engedelmessé válni. Nem érti, hogy miért támadják őt főrendiházi beszéde miatt. Neki joga volt ott felfogását megmondani, hogy a véderő fejlesztését szükségesnek tartja. A primási széket különben csak a jövő évben foglalja el.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	12—
Rozs (áprilisra)	10 51
Zab (áprilisra)	10 97
Tengeri (májusra)	7 86

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Hivatalnoknő

ki gyorsírást tud

alkalmazást nyer

Gazdák Biztosító Szövetkezete
Vezérképviselőténél Nagybecskerek

1316-21

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

96800/912. Atb. szám.

Félarú vasutijegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok kiállítása, illetve érvényesítése az 1913. évre.

Az állami alkalmazottak és törvényhatósági tisztviselők, továbbá a községi és körjegyzők, a rendezett tanácsú városok tisztviselői, a nem állami tanszemélyzet, valamint az állami és törvényhatósági nyugdíjasok részére kiállított azok a félarú vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok, melyeknek érvénytartama csak az 1914-ik év végével jár le, a jövő 1913. évre leendő érvényesítés végett a m. kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, Andrásy-ut 73-75. szám.) már beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-ig okvetlenül beküldendők.

Azok az igazolványok, melyeknek érvénytartama 1912. évi december hó végével megszűnik, birtokosaik által a lejáratig megtartandók, helyettük azonban az 1913. évre személyenként egy-egy fénykép beküldésével ugyancsak legkésőbb f. évi december hó végéig új igazolványok kiállítása kérelmezendő.

Azoknak, akiknek a folyó évben arcképes évi igazolványuk nem volt, de ilyet a jövő 1913. évre szerezni kívánnak, az igazolvány kiállítását szintén a fent jelzett határidőn belül kell kérelmezniük.

Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéséért és az újak kiállításáért járó 2 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegeken rovándó le.

A postabélyegeket a betérjesztendő kérvényre vagy névjegyzékre felragasztandók.

Készpénz vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében el nem fogadtatik.

A kérvények és a hivatalok részéről betérjesztendő névjegyzékek az előírt záradékkal és a hivatali pecséttel látnadók el.

Az érdekelt hivatalok részéről úgy az érvényesítendő igazolványokról, mint a kiállítandó új igazolványokhoz szükséges fényképekről külön-külön jegyzék készítenendő.

Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy kérvényeiken a lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek, hogy semmiféle díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek.

Budapest, 1912 október 25.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Cserépalja községi elöljáróságától.

2423—1912. szám.

1315—2.2

Hirdetmény.

Alulírott községi elöljáróság ezennel közhírré teszi, hogy a járási mezőgazdasági bizottság határozatával kiegészített 2 drb. tennyeszika f. évi november hó 30-án d. e. 11 órakor a község házában megtartandó nyilvános árverésen eladásra kerül.

Kelt Cserépalján, 1912 november hó 20.

Cserépalja község elöljárósága.

Benzinraktár

Motorbenzin

kilója 64 fillér.

Autobenzen

kilója 64 fillér.

Világítóbenzin

gasolin, ligroin stb. nevek alatt forgalomban

literje 60 fillér.

Foltbenzin ruhatisztításra

literje 60 fillér.

Vasuti szétküldésre vashordók, bádognakánák, kosáruvegek állandóan készletben.

KOVÁCS SÁNDOR drogériája
Nagybecskerek.

Telefonszám 43 1300 111 Telefonszám 43

Perjámosi járás főszolgabirójától.
4318—1912. sz. 1299—3.3

Pályázati hirdetmény.

Nagyszentpéter községben üresedésben lévő és évi 940 korona fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot hirdetek. Felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi december hó 15-ig hivatalomhoz annyiával inkább adják be, mert a szabályszerűen fel nem szerelt vagy elkészen beadott pályázati kérvényeket figyelembe nem veszem.

Perjámos, 1912. évi november hó 13.

Dr. Sal, főszolgabíró.

A csenei járás főszolgabirójától.
5036 1912. szám. 1300—3.2

Pályázati hirdetmény

A Torontálvármegye csenei járásához tartozó, üresedésben levő nagyköcsői körorvosi állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előírt képesítést, az életkort és az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a csenei főszolgabírósághoz az 1913. év január havának 15-éig benyújtják, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A nagyköcsői körhöz Nagyköcső, Köcső és Klári községek tartoznak.

A körorvos évi javadalmazása:

Az 1908:XXXVIII. t.-c. 10. §-ában megállapított 1600 korona kezdőfizetés, 800 koronáig emelkedő a nyugdíjba is beszámítandó 200-200 korona ötödéves korpótlék, 420 korona lakbér és a községi és körorvosok illetményeiről szóló vármegyei szabályrendeletben megállapítandó rendelési, beteglátogatási és távolsági díjak.

Csene, 1912 november 15.

ifj. Tullies György, főszolgabíró.

MODERN MŰZI

a Városi Színházban.

Telefon 131. szám.

Telefon 131. szám

Műsor:

Péntek november 22-én, szombat november 23-án és vasárnap november 24-én:

A haláltánc.

Dráma 3 felvonásban, Asta Nielsennel.

Ováció Asta Nielsennek, a Kinoművészet Duzejának.

Móric és a szerelem itala.

Vigjáték, a világhírű Prince Móric a főszerepben.

Portugália legnagyobb városai.

A színház kellemesen fűtve van.

Kezdeté hétköznapon este pont fél 9, vasár-és ünnepnapon d. u. 3, 5 és este fél 9 órakor.

Jegyek előre válthatók egész napon át a városi jövedéki hivatalban (színházépület).
1912—x.3

Riessner kályhák,

a világ legjobb és használati-an legtakarékosabb folyton égője.

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betűzéssel egész télen ég, mi által a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríthatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályozó.

Gázolás vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség, különösen a szoba alsó légrétegeiben is.

Egyedüli ellárusítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal vaskereskedésében az arany kaszához
Nagybecskerek, Hunyadi-utca 606/37.
1912—x.61

3845—1912. szám.

1308—3.3

Pályázati hirdetmény.

Melencze községe ezennel pályázatot hirdet egy gépszlakatos (kutmasteri) állásra évi 800 korona fizetéssel. Pályázni kívánók bizonyítványaikkal felszerelt folyamódványait 1912 évi december hó 4-ik napjáig kötelesek az előjárásnál benyújtani, mert a később beérkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Feltételek a jegyzőnél bármikor a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az állás 1913. évi január hó 1-én elfoglalandó.

A község közel 10.000 szerb nyelvű lakost számlál.

Kelt Melenczén, 1912. évi november hó 16-án.

Az előjáráság.

Meghívó.

A Nagybecskereken székelő

Nagybecskereki Takaré- és Előlegegyelet mint r.-t.

t. c. részvényesei az 1912. december 12-én d. u. 3 órakor az intézet székházában (Hunyadi-utca) tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívhatnak.

Tárgysorozat:

1305 32

1. Két jegyzőkönyvhitelítő választása.
2. Az intézet felszámolása feletti határozathozatal.
3. Felszámoló választása.
4. Felszámoló fizetésének megállapítása.

Az igazgatóság.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolni óhajtják, szíveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 20. §-a értelmében az intézet pénztáránál legalább három nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezni, a letett részvényekről kiadott elismervény a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgál.